

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

за пів рік . . . 20 кор.
за рік . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за рік . . . 8 рублів
або 18 франків
Подивоче число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милої і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбовського (Хорунщини). Експедицій місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи зветься сялише на попередне застережене — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичне і парламентарне положенє.

(X) Урядова Wiener Ztg. подала доперва в четверговім числі відручні письма, котрими прийато уступлене барона Гавча і гр. Біляндта а кн. Гогенльоге покликано на становище міністра-президента і управителя міністерства внутрішніх справ. Одначе ще перед сим урядовим оповіщенем була та зміна в міністерстві загально відома і доси політичні і парламентарні стороництва мали менше-більше нагоду зазначити своє становище супроти сеї зміни.

Німецькі стороництва віднесли ся в своїх заявах прихильно до нового керманича державного, позаяк цінять в нїм новітнього, поступового чоловіка, котрий і в політиці буде переводити новітні засади. Сі стороництва бачать в покликаню кн. Гогенльоге поручу, що виборча реформа має бути переведена і то тепер. Ще із становища свого в Чернівцях вислав кн. Гогенльоге пропамятне письмо до Відня, в котрім указав на заведене загального права виборчого яко найліпший спосіб до полагоди внутрішньо-політичних спорів. Цінять в новім президенті міністрів також відвагу, що серед так трудних обставин підняв ся, вправді на виразне домаганє Корони, сеї трудної задачі.

Чеський клуб зазначив вправді, що вісти дневникарські про компроміс заключений між Чехами

і Німцями є невірні, що клуб є рішучо за переведенєм ще в сїй сесії виборчої реформи відповідної засадам клубу, відтак що клуб обстає при своїх домаганях економічних і політичних приобіцянних дотеперішнім правительством а своє становище супроти правительства уладить відповідно до его поступованя супроти чеського народу. Одначе в тій ухвалі чеського клубу, як небудь роздратованого поваленєм бар. Гавча, з котрим неперечно зробили окремо Чехи компроміс а окремо Німці, не можна добачити ніякого упередженя ані неприхильности супроти нового міністра-президента.

Голоси полуднево-славянських та італійських послів про нового керманича державного звучать прихильно, а горішньо-австрійска група католицького центра зазначає, що стоїть на прихильнім виборчій реформі становищі і повитала би покликанє д-ра Ебенгоха до міністерства. (Тирольска група з Катрайном стоїть за плюралною системою).

Кн. Ліхтенштайн, котрого можна вважати поважним речником християнських соціялів, висловив також погляд, що виборчої реформи не можна усунути з дневного порядку, а при тим і надію, що й польське коло змінить своє дотеперішнє становище.

Провідники польського кола однак не покинули неприхильного становища і переспраляли з февдальною вірноконсти-

туційною шляхтою і з д-ром Катрайном, отже очевидно кують знов оруже проти виборчої реформи, а зглядно проти бар. Гавча, так і проти кн. Гогенльоге они не упереджені.

Се неприхильне становище польського кола виявляє наглядно оповіщена тепер резолюция (ухвалена на суботнім засіданю), в котрій сказано, що «коло, котре в резолюції з 5. марця при застереженю народного стану посіданя признало конечність виборчої реформи опертої на засаді загального, тайного і прямого права виборчого, і зазначило своє становище супроти правительственной предлоги, обстає при тим, але не може серед даних обставин висловити ся за парламентаризацією кабінету. Отже коло обстає при своїм домаганю помноженя мандатів на 110 (замість 88 в правит. предлозі — отже о 22, а бар. Гавч вже обіцював 10—12) і розширеню краювої автономії, а до того противить ся парламентаризації, значить, стає також неприхильно супроти нового керманича міністерства.

Колиж би польське коло змінило своє дотеперішнє становище, то треба би се приписати хиба впливови понеділкового послухраня гр. Дідушичького у цісаря. На тим послухраню висловив ся монарх так рішучо за загальним правом виборчим, як доси ще перед ніким иншим.

Поляки могли отже перекопати ся з тих слів монарха, що розвіяли ся всі їх надії на проволоку виборчої реформи,

Швачка

або

оповіданє про те, як тяжко де-кому жити на сьвітї.

(Конець).

А якже то раді були й мати і дочка, що сукня готова, та ще як вишита. Таля в ній була як намальована. З радощів мати трохи сліз не пустила, а в тим вона таки пожурмлась за Марусю: «бідненька!» каже; а про те за шитє не віддала гроший. Та кому воно було й платити? Не хозайціж пак Марусі? А кривних у неї не було, крім одной бабусі, про котру чи й знав хто; жила вона на селі десь далеко.

Марусю поховали дармо. Правда, закопали її з другими разом, поклали з такоюж як і вона голотою до однойми; але де тісно, там і весело!

А Таля на балі була, і їй було весело теж. Музика гула, вогні миготіли. Вона реготалась, танцювала, їла цукорки

смашні, морелі, ананаси, бери, — а картоплі, що за вечерою подавали з печеним разом, не їла, бо вона навіть її не любила. І такаж вона була в сукні тій на пречудо, що всіх поривала. Навіть старі, поважні діти зза карт повставали, аби полюбувати на неї; а одного, то так натхнула та Таля, що він таменькиж написав і поспівя:

Навкруги сьиво геть палає
Музика грає, завива;
Твоєж серденько ще не знає
Турбот, а радощів трива!
Нехай житяж твоє леліє,
Як в хвилях проміні яснї;
Нехай з тих радощів криліє
В заласнім нестямі, та сні...
Поймиж новіри, мій ти рає, —
Заласє то наша мета:
Оден оттут его спіткає,
А другий в небі обрїта!

І всі хвалили вірші: тільки багато змагались. Одні казали, що заласє там, не можна прирівняти до залася тут.

Другі казали, що жадного залася там не було, нема, й не буде. Треті доводили, що й тут навіть, залася нерівня. Не можнаж бо заласєм назвати який небудь пняний гармідер в шинку; не можнаж его до пишного панського балю зрівняти, де всьо таке гарне, та спарне, де усьо — поезия й лагід. Четверті зложувались на те й казали: піднесїтьже по всіх отих Марусь, що з голоду й праці вмирають, до того, щоб вони змогли разу разу — міти й поживати панське заласє — тоді справді житя буде раєм. Пяті врешті кричали, що сего з роду не буде! що ще не придбано стільки засобів, аби тих Марусь усіх наділяти панським препишним заласєм. До тогож ще оті пяті розпалали ся страх: «Ми не хочемо, панове, кричали: — з наших радощів ані краплини для Марусь тих вділяти!»

А Таляна мати репетувала ще надто: — Най сукня мові Талї варт ще дорожше, аби була стрійна та пишна; аби моя дочка в ній поривала поетів! Та, я

або на зміну поглядів в тій справі Кори, котра дала вже вступну санкцію сій предлозі. Монарх висловився так горячо за реформу, а разом так остро супроти всіх її противників, що її слова імовірно вплинуть на зміну доперішнього становища кола. Певна однак річ, що група Козловського пре до найзаявтішого опору проти реформи а тим самим і проти всякого правительства, котре буде її хотіло перевести. Коло польске мабуть зрозуміло, що занадто натягнуло струну вже й тепер, отже чи не трісне она, наколи ще дальше будуть натягати?!

Посольську палату відрочено, а імовірно 10. мая буде перше засіданє, на котрім представить ся новий міністер-президент і розвине свою програму. Сеї перерви уживе він, щоби порозуміти ся із сторонництвами, а переговори переведені бар. Гавчом будуть неперечно дорогою, на котру і він вступить.

Революція в Балтійськiм краї.*

Зимою виникло повстанє Естів та Лотишів, і правительство післало туди карательні експедиції, що в купі з німецькими баронами (панами) тяжко карали людей: вбивали, сікли, палили села і т. д.

Від чого виникло повстанє? — питає «Рідний Край» — Причин було багато. Там здавна люди ненавидять німецьких баронів, що колись захопили землю і панували над людьми. Та люди щеб надіяли ся на мирну боротьбу, колиб у Росії був лад, колиб людям належало право самим про себе клопотати ся. Народ там живе трудящий і культурний. Інтелігенція та духовенство (протестантске) клопотало ся, щоби дати людям добру освіту рідною мовою (естонською та лотишською).

Сліпа і безглузда політика правительства за останні роки все те зруйнувала,

*) Ботато аналогії мають відносно в прибалтійськiм краї з відносинами в поневоленій Москалями України, тому містимо цікаву статью «Рідного краю», оперту на урядових даних про причини повстаня Естів та Лотишів.

бачу, чого, панове, вам треба: ви хочете знищити наші залася, одняти у нас музику, поезию, — усе високе та спарне. Вам бажалось би ввесь сьвіт — перекинути в шинок з підпилим весілем. І ви думаете, що миб були щасні, веселі, довільні? Ні, наше горе буде більше над горе Марусь ваших, бо чутива наші вразливіші! — Ет! кричали на се супротивні: — спробуйте тільки хоч половини ваших заласів зречи ся, то другу наддасть вам опізнанє, що ви кождим ступнем своїм не нищите других і не вбиваете кого небудь, панове!...

— Дурниці, дурниці, кричала, знай, Талина мати: — ніхто ще наших чутив не важив, ніхто не розрахував ще, кілько нам щастя прибуде з того поспільного блага!

А й то: Підиж но до пана Рахубовського, може він отсе розрахує.

як само правительство тепер признає ся. В правительственій газеті «Русск. Государство» читаємо ось що:

«Приглядаючи ся ближше до повстаня Естів на Лотишів, помічаємо дві дивні речі: молодість повстанців і їх темноту. Мимоволі доводить ся спитати: звідки взяла ся тая молодіж? »Починаючи з 1887 року школа в Балтійськiм краї починає занепадати. Дерптский університет прожив до 1893 року, та як покинули його значні учені сили, його слава, одмінив ся і склад студентів; потім університет назвали Юрзевским.»

Пояснити треба, що те все робило ся для «обрусенія» краю. Бюрократия не могла помирити ся з тим, що в Балтійськiм краї люди думают і говорять по своєму. Тоді, за царюваня Александра III в Росії запанувала «истинно-русская» система централізма і неволеня. Через те зруйнований був і Дерптский університет... Читаємо далі з «Русск. Госуд.»:

«Середні школи були в Ревелі, Фелліні, Бінкенру (в Ліфляндії). Школи сі удержували ся дворянами, для осьвітєних станів. В 1892—93 роках ті гарні школи були зачинені, через те саме, що дворяне не хотіли зрєкти ся права вибирати учителів, щоби можна було сміло віддавати їм у науку синів своїх. Смертельний удар зроблений був русифікацією в 1887 році — народній школі. Народня освіта почала зростати в краї з першої половини минулого столітя. Року 1865 справа школи була добре впорядкована, і се було ще доповнено і закінчено царским указом 1875 року, про лютеранські народні школи та учительські семинарії. Народня освіта дійшла до повного розцвітту. Учили в школах рідною мовою, учили й російської мови. Добре підготовлені в учительских семинариях учителі, — люди чесні, непохитні, були добрими наставниками дітям. Сьвященники (лютеранські) допомагали школі, дивлячись на неї, як на молодшу сестру церкви. Про добробут школи клопотали ся місцеві виборні колегії і виборні ревізори, які щиро і без ніякої плати виконували свої обовязки. Через те народня освіта доходила до кожної сільської хати, і неграмотних було дуже мало або й зовсім не було. Найбільша-ж користь з такої школи була в тім, що вона укріпляла в молодому поколіню релігійність і чесність.»

«Року 1887 народню школу передали з міністерства внутр. справ до міністерства народної сьвіти. Разом з тим нагляд за школами доручено правительственным директорам та інспекторам. Сгали клопотати ся найбільше про російську мову в школі... Старі учителі для того не годили ся, довело ся замінити їх новими. А щоби швидше сего досягти, міністерство розпорядило ся, щоби інспектори мали право постановляти учителями хочби 17-літних хлопців, аби знали російську мову. Таких учителів в останні часи було трохи не половина. І все те було заведено без затвердження законних місцевих установ, і всі протести сих установ зістали ся без відповіді.»

«Наслідки нової системи народної освіти скоро виявили ся: російської мо-

ви Естонці та Лотиші не навчили ся, а научені на память слова вилітали з голови за самі літні канікули; нове вивченє тих слів після літа кінчало ся так саме. А час ішов марно, і на релігійну освіту та на добре вивченє рідної мови не зіставало ся вже часу, так що й найкрасші учителі не могли нічого вдіяти. Як тільки дворяни відсунули ся від шкільної справи, добровільні жертви (дарунки) їх зменшили ся: року 1887 по самій тільки Естляндії було 58.214 карбованців, а року 1901 тільки 23.726 карб. Число шкіль поменшало: в Естляндії замість 536, стало 477 (року 1904); в Ліфляндії замість 123 парохіяльних і 826 волостних: стало 111 і 826. І дітий, що учать ся в школах поменшало: в Ліфляндії замість 117.568 стало тільки 93.241. Через те неграмотних значно побільшало, то було 0%, тепер стало 25% (четверта часть).»

Разом з тим появиля ся деморалізація людности. Побільшало усяких злочинців. Так скрізь буває, де силою ламають ся основи народного, рідного національного життя і рідної культури. Чи не так саме згинула і наша українська культура? І в нас політика обрусенія та централізації довела до того, що наші школи колись загинули, освіта впала, почала ся деморалізація, — від неї ми доси ще гаразд не очунали.

Як зруйновано було в краї Лотишів та Естів рідну культуру, як надія на мирну, вільну працю впала, — почало ся повстанє. «Повстанє тепер задавлено, — каже «Русск. Госуд.» — та внутрішнього спокою ще нема. Щоби його досягти, треба знищити ті установи, які спинають вільний розвій народного життя.» Треба, щоби в учителі, мирові суді, слідувателі, комісари в справах селян, — настановляти місцевих людей, які знають місцеву мову і яким швидше вірити муть місцеві люди.

Поминаємо непевні міркованя казенної газети — кінчить «Рідний Край» — про ніби-то великі заслуги балтійських німецьких дворян. Досить нам того, що само правительство признаєть ся в своїй газеті, що причиною революції була руйнуюча, шкодлива, безглузда політика в Балтійськiм краї. Та чи не таж сама причина довела до великого безладя і цілу Росію?

«Рідний Край».

Сьв. Отець про еманципацию жінок.

Віденська писателька пна Каміля Таймер була перед кількома днями на авдієнції у Папи римского, щоби засягнути его гадки про жіночий рух.

Сьв. Отець — оповідав п. Таймер — розпочав розмову, навязуючи до мого заводу, а коли я відтак, оходонувши з першого вражєня, заявила, що багато вірних католичок питає, так само як я, яке є становище Сьв. Отця супротив жіночого руку і чи Він сей рух похваляє, — Сьв. Отець відповів зараз на перше питанє, підчеркуючи живим тоном потакующим словом:

Аджеж очевидно, очевидно, не маю нічого против сего руку, о скілько не стоїть в колізії з християнською моралею. Католицка Церков дозволяє і благословить кождий рух,

який має на цілі піднести інтелектуальну і суспільну рівень людскости. Мусимо всі працювати. Я працюю також і то навіть дуже багато. чомуж би також жінчини не мали працювати.

Велика рішучість сеї відповіді осмислила мене — пише дальше інтерьюкторка — до дальшого питання, чи Сьв. Отець не противить ся жіночим студиям?

Ma perché, perché? Чомуж би? — відповів Папа — Противно, повинні віддавати ся студиям.

Коли я завважала, що сама маю сестру, яка студіює медицину, Сьв. Отець говорив дальше з тим самим оживленням:

Се добре, похваляю: жінки можуть студювати всьо, з виїмкою, очевидно, теології. Се є мій погляд: нехай образують ся на адвокаток і лікарок а особливо в тім посліднім заводі. Жінчина яко лікарка має велике поле перед собою до діланя, лічачи жінчин і дітий; на сїм полю може зділати багато доброго. А так само багато яко учителька. Вже тепер є она першим учителем дітини, отже першим учителем людскости. Без сумніву повинні всі жінчини брати уділ в сїх ділах.

Я оповіла Сьв. Отцю, що якась число пань в Австрії наміряє оснувати огородничу школу для дівчат і жінок з інтелігентного, середного стану. Сьв. Отець назвав сей намір «дуже розумним», підчеркуючи особливо, що така школа мусить дуже добре вплинути вже на само фізичне здоровле.

— Є ще одно поле, на яким сили жінчин не визискано належно, хотай могли би зділати на нїм дуже багато. Се є опіка над убогими. До сего завданя належало би покликати жінчину всюду, навіть в публичних і правительственных інституціях. Опіка над убогими у всіх єї родах я завятем з природи визначно жіночим.

Лиш против політичного руху жіноцтва виступив Папа з цілою рішучістю.

Elettrice, deputatessa? (Виборчиці, депутатки?) О по! — і підніє руки з перечучим жестом. — Жінчини в парламентах? Но, сего єще не доставало! Мужчини самі вносять там досить незгоди і суперечки — а колиб єще і жінчини там найшли ся. Но, по, по! Признаю тільки посередній вплив жінчини на політику. Они повинні впливати на своїх найблизших, щоби при виборах віддавали голоси на найдостойніших, а передовсім повинні так виховувати своїх синів, щоби набирали свідомости про свої горожанські обовязки. Однак — безусловно жадних жінчин політиканток!...

Уступлене Віттого.

Саме на кілька днів перед скликанєм державної думи і заледве кілька днів по зведеню субскрипції російської позички подав ся Вітте до димісії і цар прийняв єї. Ся подія вразила прикро передовсім заграницю а іменно фінансові круги і відбила ся на біржі в шкідний спосіб для російських паперів. Димісія Віттого виглядає наче на піддурюване Европи царским правительством і хто знає, колиб єще перед тижнем можна було предвидіти такі зміни, чи Европа була би приклонила ся до нової мільярдової позички.

В Росії прийнято вість про димісію Віттого з мішаними вражіннями, так як і ціла політична ситуація в Росії є невиразна і невияснена. Одні уважають сей факт як заповідь лихого наміру двірської камарилі по просту зескамотувати цілу конституцію по найскоршій розвязаню державної думи, другі прямо тішать ся з уступленя Віттого, який був їм ненависний задля тих півсредств, яких уживав в політиці.

Про причини єго уступленя існують тільки здогадні версії. Твердять, що Вітте подав ся на кілька днів перед скликанєм державної думи до димісії тому, що числив на свою необхідність і надіяв ся, що цар не прийме димісії і тим способом повага Віттого супротив думи зискала би багато. Однак двірська партия вже давно працювала над упадком Віттого і приготвила царя на евентуальність уступленя Віттого, так що єго прошене прийшло для царя як раз в пору

Праса «кадетів» бачить в уступленю Віттого вислід нових двірських інтриг, тимбільше, що до керми держави має прийти заушник царя Горемікін. Вітте жалував ся, що в послідних днях випли ріжні правительственні укази, а які перевів Дурново. Також і сей послідний має відгравати важну ролю в новім міністерстві. Вітте правдоподібно остане довший час нечинний, як на се вказує урядова нимівка зі згляду на мнимий лихий стан здоровля б. президента міністрів, а тим самим і не буде покликаний на президента державної ради, як се доносили деякі часописи.

На всякий спосіб уступив один жертвенний козел будучої опозиції державної думи, оставляючи своему наслідникови свобіднійший терен.

Про симо відновити передилату.

НОВИНИ.

— **Календар В с у б о т у:** руско-кат.: Теодора ен. С.; римо-кат.: Пія V папи. — В не ділю: руско-кат.: Георгія; римо-кат.: Йоана в Ол.

— **Виділ Читальні „Просьвіти“** на жовківскім передмістю у Львові порішив знизати ціни вступу на Шевченковий концерт, що відбуде ся в неділю 6. мая о 7. год. вечер (в сали Обїзд ч. 6) ось як: крісло I рядне 1-20 К, II-р. 80 с, вступ на сали 40 с. До програми долучено ще 1) Гоцпод: «Фантазія з опери «Фавет» сольо скрипкове в супроводі фортепяну і 2) Лисенко: «Ой і не гарзд» подвійний терцет мужеский.

— **На вчерашнім концерті** укр. бандуриста п. Хоткевича у Львові доволі численно зібрана публіка горячо витала концертанта і нагороджувала єго по кождім виступі грімкими оплесками. Дуже гарно співав також акад. хор «Бандурист» під дірігентурою п. Смолинського. П. Гнат Хоткевич виїздить зі Львова на ряд концертів по Галичині, а перший концерт дає завтрішної суботи в Перемишлі.

— **Аматорські представлення** відбудуть ся: в Тисеменици дня 6. с. м. о 7. год. заходом тов. «Руска Родина». Аматори відиграють «Наталку Полтавку»; в Калуші дня 6. с. м. відиграють аматори комедії «Хто виграв» і «У лікаря».

— **Слідство на львівскім університеті** в зв'язній справі веде тепер др. Хлямтач з польськими академіками, бо Русини, як ми вже доносили, не хочуть зізнавати по польски, ані відповідати на ставлені їм при слідстві питання в польській мові. До слідства покликуює др. Хлямтач тих академіків, котрих імена записано при виході з університету.

— **Зі Станиславова.** «Надзвичайні загальні збори Товариства Руских Жінчин» в Станиславові відбудуть ся 15. мая о год. 3 по полудни в сали дівочого Інститута (ул. Казимірівська ч. 54) з отсим днешнім порядком: 1) Зміна статута. 2) Внесеня виділу в справі заснованя бурси для дівчат. 3) Внесеня виділу

в справі заснованя робітні краєцкої. 4) Внесеня членів. Если би о год. 3. не явило ся приписане статутом число членів, збори відбудуть ся о год. 3½ по полуд. без огляду на число членів. — *Виділ.*

— **Пожарний „Сокол“** в Жидовичах, перемишлянского повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Намісництво вже затвердило статут.

— **3 Перемишля.** Концерт бандуриста п. Гната Хоткевича буде 5. с. м. в сали «Нар. Дому» о 8. год.

— **3 Жовкви.** Перші заг. збори філії «Просьвіти» будуть дня 10. с. м. о 3. год. в сали «Жовк. Ради» на Винниках. О 8. год. відбуде ся концерт в честь Шевченка при участі акад. хору «Бандуриста».

— **Перед трибуналом присяжних судій** у Львові відбула ся вчера карна розправа против п. Івана Прибили, начальника громади Риманова в бобрецькім повіті, обжалованого (на донесенє бобрецького ц. к. староства) державною прокураторією 1) за злочини публичного насильства з §. 98. з. к. ніби сповненого грозьбою страйком і бойкотом панам, коли не згодять ся на виборчу реформу і 2) за провину з §. 302., ніби сповнену тим, що взивав і підюджував вічевиків до неприязних кроків против польської шляхти і посідаючої класи суспільного через вискази, що в Галичині при виборах видирають хлопам картки, що польські пани винні еміграції народу до Прус і Бразилії та що в руских школах учать таких дурниць, як вірші про Ванду і Казіміржа. — До трибуналу входили радн. Ясінський (як провідник), Гарасимович і Лукавецкий; обжаловував заступник прокуратора Лезанський, а боронив обжалованого др. Кость Левицький. Сьвідками були комісар на вічу, концентний практикант Тадей Маліновский і канцеліст Казимир Перуцький. По переведеній розправі і по знаменитій промові д-ра К. Левицького трибунал присяжних заперечив оба питання: перше (що до злочину) 8 голосами против 4, а друге (що до провини) 8 голосами против 5. На основі сего вердикту трибунал увільнив п. Прибильу.

— **Звести до нулі** бажали би польські часописи число нововибраних послів-Українців до російської думи, розумів ся, в тій цілі, аби представити, як той український народ є слабій. Краківський Czas, обчислюючи вибраних доси послів до думи, начислив між ними аж двох (!) Українців, а 22 Поляків без тих, що прийдуть з Королівства польського. Вибраних дв думи селян в Україні вчислює Czas нарочно до Москалів, а інших зв'язних Українців інтелігентів промовчує. Інша річ, що як польська праса кожного посла з окінченням на „ий“ ескамотує в ряди Поляків, так наші газети, що почали виходити в Росії, прямо ігнорують народність вибраних і не подають єї ані при однім послі. При родоводах послів можна найти всякі їх задушевні погляди і точну класифікацію: на кадетів, некадетів, лівих, правих, лівійших, безпартійних ітп. але про народність ві чичирк. По скликаню думи певно виявить ся народність всіх послів і тоді зволигь собі Czas почислити ліпше послів-Українців.

— **Хто старший?** Дня 29. цвітня с. р. телеграфував гр. Вітте до Севастополя, до коменданта тамошної кріпости: «Вибраний членом государственної думи Олександр Сєвягін, вказуючи на заборону, просить призову відвідати Севастополь. З своєї сторони думаю, що валежить призовити — гр. Вітте». Того самого дня дістав він слідуючу відповідь: «Петербург. До Сіятельства гр. Вітте. В цілях удержаня порядку і спокою і на підставі § 137 устава о управі кріпостою, я уважаю неможливою річию допустити Олександра Сєвягіна в Севастополь. Ген. лййтн. Не плює в». Якеж значіне буде мати контролю думи над адміністративними урядниками, коли вони не хотять слухати навіть найвисшого державного урядника, не позваляють навіть послови заїхати до свого міста?!

— **Розполітикованє молодіжи.** Вчерашнього дня обходу польського народного сьвята «кон-

ституції 3. мая* ужила собі польска молодіж гімназьяльна доволі в політикованю. Поминувши обставину, що учеників звільнено від школи по двох годинах науки і поведено їх на обхід, але і заставлено ще до збираня датків на вшепольський фонд „для оброни народовой“. Що крок можна було на улиці стрітати гуртки гімназьястів в мундурках з прийнятими кокардками, потрясаючих червоно-білими пушками перед очами кожного прохожого. Відмовити датку значило наразити себе на обидливі слова зі сторони розполітикованих вшеполяків. Против тої напасти і жебранини на фонд „оброни народовой“, виступив різко Kuryer lwowski і остерігає публику перед тим фондом, утвореним вшеполяками на незвісні цілі. Та і призначеня того вшепольского фонду не є в своїх наслідках гіршим як розполітиковане молодіжи і приривчаюване єї до уличної жебранини.

— **Військові музики** будуть грати в місяци маю: дня 8. в стрийскім парку, 9. перед палатою намісника, 10. на Високім замку, 15. перед домом інвалідів, 16. перед будинком головної команди, 17. в міскім огороді, 22. в стрийскім парку, 23. перед палатою намісництва, 29. перед Домом інвалідів, 30. перед будинком головної команди і 31. в міскім огороді.

— **Пожари.** В Кутах коло Одеська згоріло дня 30. цвітня сім домів і одна шопа. — В Отині згоріла оводі столярня в фабриці Бредта і Ски. — В Тарнавиці пільній, товмацкого повіта, згоріло оводі 22 селянських загород.

— **Відгуки робітничого сьвята.** В Витковицях на Шлеску станула фабрика заліза, бо всі робітники застрайкували з причини видалення частини робітників, котрі сьвяткували день 1. мая. В Берліні видалили фабриканти поверх 60.000 робітників, що сьвяткували день 1. мая. Заряд соціялістичної партії радив оводі над загальним страйком робітників.

— **Олімпійські ігрища** покінчили ся дня 2. мая оголошенем імен побідників. Дня 1. мая відбули ся перегони о нагороду Маратону. Дорогу 42 клм. з Атен до Маратону перебіг в 2 годинах 51 мін. 23 сек. Канадичь Шеррван і випередив 53 бігців, котрі ставали до бігу.

— **З залізниць.** В цілі уможливленя публиці безпосередно зіткнення ся з ц. к. зарядом залізничим і устного представлення своїх желань і жалоб, як також засягнення інформацій в справах комерцияльних і тарифових, відносячих ся до перзвозу на шляхах ц. к. залізниць державних. — обіжджати будуть делегати ц. к. Дирекції залізниць більші стації в цілі устного порозуміння ся з интересантами. Делегати ті будуть приймати интересантів з понисше поданах місцевостий в бюрі начальника стації а іменно на стації: Броди дня 7. мая і 18. червня, Тернопіль 22. мая і 27. липня, Підволочиска 15. мая і 28. червня, Перемишль 9. мая і 26. червня, Ярослав 8. мая і 27. червня, Переворск 8. мая і 27. червня, Дрогобич 22. мая і 4. липня, Самбір 23. мая і 5. липня, Сколе 29. мая і 10. липня, Стрий 30. мая і 11. липня, Рава руска 6. червня і 17. липня, Жовква 6. червня і 17. липня, Сокаль 11. червня і 19. липня, Любачів 12. червня і 20. липня, Устрики 13. червня і 25. липня.

— **Дрібні вісти.** Руске Бюро в Найберуні оповіщує, що потрібно до Прус робітників 5.000 до поля, 1000 до копалень, 600 до инших промислових заводів. Приїздити зараз, а стережись агентів. Хто з робітників, що хочуть їхати на роботу до поля, потребував би гроший на дорогу, нехай напише до Найберуну до бюра на адресу п. Стефановича, а дістане задаток на роботу на руки сьвященника або иншого знаного чоловіка за его порукою. — П. Л. Харак, адвокатский кандидат, родом з Радехова, одержав на львівскім університеті степеня доктора прав. — «Ризниця» в Самборі має до розданя 20 запомог для вдів сьвященничих по 40 К і 29 для сиріт по 30 К. Прощеня о запомоги треба вносити через уряд деканальний найдальше до 20. мая 1906.

Посмертні оповістки.

— **О. Филип Байко**, завідатель парохії в Хмелі, затварницького деканату, перемискої епархії, упокоїв ся дня 30. цвітня в 28. році життя а в 3. році сьвященства. В. с. п.!

— **Михайло Голейко**, архітект і властитель реальности у Львові, упокоїв ся дня 1. с. м. в 51. році життя. В. с. п.!

— **Др. Антін Каліна**, професор славянської фільології на львівскім університеті, помер сеї ночи на удар серця, в 59. році життя. В. с. п.!

Телеграми

з дня 4. мая 1906.

Льондон. З Петербурга доносять, що міністер внутрішних справ Дурново подав ся до димісії.

Будапешт. Число убитих при відбуваючих ся виборах до сойму вносить 12. Крім того много осіб є ранених.

Рим. Вчора закінчив свої наради міжнародний зїзд хеміків. Слїдуючий відбуде ся в Льондоні в 1909. році.

Лев Лопатинський.

Четверта заповідь.

(Лько Пащак)

драма в 5 діях з гуцульського життя, нагороджена на конкурсі Тов. ім. Котляревського. (Дальше).

ВІРА.

Мої татко кажуть, що мужчини тому є за тим поділом, щоби мати більше часу на дармованє, на цигара, касыно, карти... Татко виховали мене самі від коліски, бо мої мамця умерли, як я мала півтора року, а перед тим еще хорували (паща). А всеж таки мої татко найшли час і для свого тяжкого заводу і для маленької своєї доньки.

КОСТЬ.

Тепер ти Вірочко, зачинаєш говорити як досьвідчена особа... Алеж бо у нас не буде потреби, щоби ти працювала еще поза домом. Прецінь я буду мати таке становиско, що встарчить нам на удержанє і на заспокоєнє всіх потреб.

ВІРА.

Я хочу бути учителькою не тільки за для хліба. Я хочу працювати для народа, підносити его просьвітню у школі, як ти морально в церкві. Правда, як се гарно буде?

КОСТЬ.

Се правда, що гармонія між школою а церквою є ідеалом народної просьвіти.

ВІРА.

(встає). Ти будеш вчити старших в своїх знаменитих проповідях, а я буду підготовляти тобі молоде покоління на буквари. Ах, скільки я щіплю в них доброго, красного, патристичного!..

КОСТЬ.

О, так, будемо вноувати в них духа самосьвідомости, розбуджувати в них любов до нашої нещасливої вітчизни, будемо виховувати нові заступы народних борців, висилати на прою подвижників нашої сили і свободи.

ВІРА.

Як я тебе ціню за той горячий патріотизм. Отже пристаєш на мою програму?

КОСТЬ.

Цілим серцем! Она така ідеальна і висока — гідна дочка Бортовича. Тільки... замужній жінці ходити до школи... того еще не бувало...

ВІРА.

(просьля). Ні, ні, не переч мені, дорогий Костю. Я маю силу волі — побачиш. З високими замірами ростуть і наші сили...

КОСТЬ.

Моя царівно дорога! Деж я міг би тобі

оперти ся. Я тебе обажаю за твій сьвятий зачал. Ти будеш мою провідною зьвіздою і моїм щастєм на ціле житє.

ВІРА.

Як ти чудово говориш; вік цілий я слухала би тебе, а то вже десь певно північ добігає...

КОСТЬ.

Справді, мені час вже попрощати ся, щоби не наддужити того першого нашого „сам на сам“. Батько еще певно читають в своїм покою?

ВІРА.

Імовірно. А завтра коли маю „вас“ очікувати.

КОСТЬ.

Знов „вас“ — так хіба мені вже зовсім не приходити?

ВІРА.

Алеж я се в жарті тільки сказала...

КОСТЬ.

Ні, навіть в жарті я не приймаю вже того зимного, церемоньяльного „виканя“.

ВІРА.

Отже ти, ти мій тиране, — коли маю ожидати тебе?

(Дальше буде).

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає ви-пробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Caramellen

1740 нотар. потверджених сьвідоцтв стверджують ревноий успіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотників. Правдні лише в маркою охоронною „Три сосни“. Склади: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптека; Петро Миколайі Ска, дрогуєрия; Якоб Байзер, аптека; О. ф. Винклер і Сив; Кароль Палевский, аптека; Ів. Шнейлес; М. Лазовский аптека; Адольф Ашкеназі, аптека під зол сломом; І. Шнейс-Поратинський, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курнер, дрогуєрия; Лев Калібер, аптека в Бродах; Іоаким Фрідман, апт. в Миколаєві; Зигм. Ротенберг, аптека в Одеську; Герм. Енгльдер в Перемишлянах; Мартин Собель в Стрию, Д. Роінгер, апт. в Зборові; Моріц Бібрінг, апт. в Станиславі; Стаи. Бурса, в Косові; Юліян Новицкий, апт. в Печеніжині; Е. Стенцель, апт. в Коломиї; Адольф Дуретер, апт. в Бережанах; Зигм. Лі дес, аптека в Вишнівчичу; Володислав Нагайк, окр. апт. в Бережанах; Б. Вальк, дрогуєрия в Станиславі; І. В. Літк. дрог. в Ярославі; Е. Геллер в Надвірні; С. В. Лянґінгер в Самборі; Др. Юл. Францос, апт. в Тернополі; Вілг. Лядесберг, апт. в Бродах; Здислав Завалкевич в Камінці; Г. М. Фішер апт. в Станиславі; Аптека під Білим Орлом В. Філіпка в Н. Санчи; Лавр. Цімерман маг. фарм. в Підволочисках; Ів. Гешелес, апт. в Городну; Ст. Фалішевский, апт. в Балигороді; Ол. Хоминьского, апт. в Бориславі

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папери цінні і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.